

สมัชชารัฐสภาอาเซียน*

[ASEAN Inter - Parliamentary Assembly (AIPA)]

๑. ประวัติความเป็นมา

สมัชชารัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter - Parliamentary Assembly : AIPA) แต่เดิมใช้ชื่อว่าองค์การรัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Organization : AIPO) ได้เริ่มก่อตั้งอย่างเป็นทางการเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๐ โดยการริเริ่มของรัฐสภาอินโดนีเซียตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๗ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือของรัฐสภาแห่งชาติในอาเซียนให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น เนื่องจากขณะนั้นความร่วมมือของอาเซียนนั้นมีอยู่ทุกกรอบแล้ว แต่ยังขาดความร่วมมือในกรอบของระดับรัฐสภาเท่านั้น ปรากฏว่า แนวความคิดของรัฐสภาอินโดนีเซีย ได้รับความสนใจจากประเทศสมาชิกอาเซียนอีก ๔ ประเทศ คือ มาเลเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ และราชอาณาจักรไทย เป็นอย่างดี โดยต่างเห็นพ้องต้องกันถึงประโยชน์ของการสร้างความร่วมมือให้ใกล้ชิดในระหว่างรัฐสภาของกลุ่มประเทศอาเซียน จึงได้มีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือการจัดตั้งองค์การรัฐสภาอาเซียนขึ้นถึง ๓ ครั้ง โดยในครั้งที่ ๓ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ได้ลงนามเห็นชอบในธรรมนูญขององค์การรัฐสภาอาเซียน เพื่อจัดตั้งองค์การรัฐสภาอาเซียนอย่างเป็นทางการนับแต่นั้นมา

ต่อมา ที่ประชุมสมัชชาใหญ่ขององค์การรัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ ๒๗ ณ เมืองเซบู สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ได้ประกาศใช้ธรรมนูญขององค์กรฉบับใหม่ โดยได้เปลี่ยนชื่อจากองค์การรัฐสภาอาเซียนมาเป็นสมัชชารัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter - Parliamentary Assembly : AIPA) เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กรและบูรณาการการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติให้มีรูปธรรม ตลอดจนยกระดับ

* ที่มา : หนังสือ “องค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ” ของสำนักงานองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ความร่วมมือระหว่างรัฐสภาในประเทศสมาชิกอาเซียนให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น ปรับปรุงโครงสร้างการทำงานขององค์กร เพิ่มช่องทางการทำงานร่วมกัน กับ ASEAN โดยการแลกเปลี่ยนการเข้าร่วมประชุมระหว่างประธาน AIPA และประธานคณะกรรมการประจำอาเซียน รวมทั้งให้อำนาจที่ประชุมสมัชชาใหญ่ ในการริเริ่มการจัดทำกฎหมายในประเด็นที่ประเทศสมาชิกให้ความสนใจร่วมกัน เพื่อบรรลุเป้าหมายการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)

๒. สมัชชารัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter - Parliamentary Assembly : AIPA)

ปัจจุบันสมาชิกของสมัชชารัฐสภาอาเซียน ประกอบด้วย รัฐสภาแห่งชาติ ของประเทศสมาชิกอาเซียน จำนวน ๑๐ ชาติ ได้แก่

- ๑) บรูไนดารุสซาลาม
- ๒) ราชอาณาจักรกัมพูชา
- ๓) สาธารณรัฐอินโดนีเซีย
- ๔) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
- ๕) มาเลเซีย
- ๖) สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์
- ๗) สาธารณรัฐฟิลิปปินส์
- ๘) สาธารณรัฐสิงคโปร์
- ๙) ราชอาณาจักรไทย
- ๑๐) สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

๓. ค่าบำรุงรายปี

รัฐสภาสมาชิกสมัชชารัฐสภาอาเซียนจะต้องชำระค่าบำรุงรายปีให้แก่สำนักงานเลขาธิการสมัชชารัฐสภาอาเซียนเพื่อใช้ในการบริหารสำนักงานฯ เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ

๔. ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสภาไทยกับสมัชชารัฐสภาอาเซียน

รัฐสภาไทยได้จัดตั้งหน่วยประจำชาติไทยในสมัชชารัฐสภาอาเซียนขึ้น ประกอบด้วย สมาชิกวุฒิสภาทุกคนซึ่งเป็นสมาชิกโดยตำแหน่ง และหน่วยประจำชาติไทยจะจัดตั้งคณะกรรมการบริหารหน่วยขึ้น เพื่อทำหน้าที่บริหารกิจการของหน่วย

ตามข้อบังคับหน่วยประจำชาติไทยฯ ปี ๒๕๕๑ คณะกรรมการบริหารนี้ ประกอบด้วย ประธานรัฐสภาเป็นประธาน และรองประธานรัฐสภาเป็นรองประธานหน่วยโดยตำแหน่ง ส่วนรองประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานวุฒิสภา ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ประธานคณะกรรมการการต่างประเทศ สภาผู้แทนราษฎร และประธานคณะกรรมการการต่างประเทศ วุฒิสภา เป็นกรรมการบริหารหน่วยโดยตำแหน่ง และมีสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับคัดเลือกอีกรวม ๑๔ คน โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๒ ปี

สำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมขององค์กรนั้น รัฐสภาไทยได้ส่งคณะผู้แทนเข้าร่วมประชุมสมัชชาใหญ่ทุกครั้ง และเคยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสมัชชาใหญ่ มาแล้ว ๖ ครั้ง คือ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๗ พ.ศ. ๒๕๓๔ พ.ศ. ๒๕๓๙ พ.ศ. ๒๕๔๔ และ พ.ศ. ๒๕๕๒ นอกจากนี้ยังได้ส่งตัวแทนร่วมในคณะผู้แทนสันถวไมตรีเพื่อเดินทางไปเยือนรัฐสภาประเทศต่าง ๆ ด้วย

๕. ข้อบังคับหน่วยประจำชาติไทยในสมัชชารัฐสภาอาเซียน พ.ศ. ๒๕๕๑

ตามมติที่ประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ ๒๘ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้ประกาศใช้ธรรมนูญสมัชชารัฐสภาอาเซียน เพื่อยกระดับองค์กรจากองค์การรัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter - Parliamentary Organization - AIPO) มาเป็นสมัชชารัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter - Parliamentary Assembly - AIPA) จึงขอยกเลิกข้อบังคับหน่วยประจำชาติไทยในองค์การรัฐสภาอาเซียน พ.ศ. ๒๕๒๐ ข้อบังคับหน่วยประจำชาติไทยในองค์การรัฐสภาอาเซียน พ.ศ. ๒๕๒๕ และข้อบังคับหน่วยประจำชาติไทยในองค์การรัฐสภาอาเซียน พ.ศ. ๒๕๔๘ และตราข้อบังคับหน่วยประจำชาติไทยในสมัชชารัฐสภาอาเซียน พ.ศ. ๒๕๕๑ ขึ้นใช้แทนตามมติที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีของหน่วยประจำชาติไทยในสมัชชารัฐสภาอาเซียน เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๑

ดังนั้น เพื่อให้หน่วยประจำชาติไทยในสมัชชารัฐสภาอาเซียน มีข้อบังคับของตนเอง หน่วยประจำชาติไทยในสมัชชารัฐสภาอาเซียน จึงตราข้อบังคับขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ รัฐสภาไทยจัดเป็นหน่วยประจำชาติหน่วยหนึ่งในสมัชชารัฐสภาอาเซียน ตามความในมาตรา ๓ แห่งธรรมนูญสมัชชารัฐสภาอาเซียน เรียกชื่อว่า “หน่วยประจำชาติไทยในสมัชชารัฐสภาอาเซียน มีชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “The Thai National Group to the ASEAN Inter - Parliamentary Assembly” หรือ “The Thai AIPA National Group”

สมาชิกภาพ

ข้อ ๒ สมาชิกวุฒิสภาทุกคนย่อมเป็นสมาชิกหน่วย

ในกรณีที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาลิ้นสุดลง หรือในกรณีที่มีการยุบสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกหน่วยประจำชาติยังคงดำรงสมาชิกภาพต่อไป จนกว่าจะมีสมาชิกใหม่แห่งสถานนั้น

ข้อ ๓ สมาชิกทุกคนต้องเสียค่าบำรุงปีละ ๑๐๐ บาท

องค์ประกอบและวาระของคณะกรรมการบริหารหน่วย

ข้อ ๔ ประธานวุฒิสภาเป็นประธาน และรองประธานวุฒิสภาเป็นรองประธานหน่วยโดยตำแหน่ง

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานวุฒิสภา ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ประธานคณะกรรมการการต่างประเทศ สภาผู้แทนราษฎร และประธานคณะกรรมการการต่างประเทศ วุฒิสภา เป็นกรรมการบริหารหน่วยโดยตำแหน่ง

คณะกรรมการบริหารของหน่วย ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน กรรมการบริหารโดยตำแหน่ง และกรรมการบริหารอื่นอีก ๑๔ คน ให้มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๒ ปี

ให้คณะกรรมการบริหารเลือกตั้งกันเองเป็นเลขาธิการ เภรัญญิก ผู้สอบบัญชี และตำแหน่งอื่นตามที่หน่วยกำหนด

๖. สถานที่ติดต่อ

กลุ่มงานสมัชชาวุฒิสภาอาเซียน สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โทร. ๐ ๒๓๕๗ ๓๑๐๐ ต่อ ๓๑๖๒ - ๓๑๖๓